

**Notatka z warsztatów Krajowych Mechanizmów Prewencji,
które odbyły się w dniach 14-16 czerwca 2011 r. w Tallinie,
w Estonii.**

W dniach 15 – 16 czerwca 2011 r. w Tallinie, odbyły się piąte tematyczne warsztaty Krajowych Mechanizmów Prewencji poświęcone zbieraniu i weryfikowaniu informacji podczas wizytacji KMP¹. Zostały one zorganizowane przez Radę Europy, w ramach programu „Utworzenie aktywnej sieci krajowych mechanizmów prewencji przeciw torturom, działalność sieci partnerskiej współpracy Peer-to-Peer”². Powyższe szkolenie poprzedziło, dnia 14 czerwca 2011 r., spotkanie mające na celu przybliżenie KMP zasady funkcjonowania nowo zorganizowanego Niezależnego Doradczego Zespołu Medycznego³.

W pierwszy dzień omówione zostały zasady funkcjonowania Niezależnego Doradczego Zespołu Medycznego (IMAP). Zadaniem powyższego organu jest udzielanie odpowiedzi na pytania KMP m.in. ogólne z zakresu metodologii monitoringu miejsc w których przebywają osoby pozbawione wolności a także systemowych kwestii medycznych. Ustalono także tryb kierowania pytań do IMAP. Podkreślono jednakże fakt, iż powołania powyższego organu nie powinno stanowić podstawy do rezygnowania przez KMP z angażowania do swoich prac ekspertów medycznych lub pracowników posiadających wykształcenie medyczne.

W drugim dniu warsztatów omówiono sposoby gromadzenia informacji poprzez analizę oficjalnych rejestrów, dokumentacji medycznej, rozmów z osobami pozbawionymi wolności oraz z pracownikami kontrolowanych instytucji . APT⁴ zaznaczyło, iż podczas wykorzystywania uzyskanych informacji

¹ „Collecting and checking information during an NPM visit”

² Setting up an active network of national preventive mechanisms against torture, an activity of the Peer-to-Peer Network”.

³ „Introduction to the European NPM Project’s Independent Medical Advisory Panel (IMAP)”

⁴ Association for the Prevention of Torture – Stowarzyszenie Zapobiegania Torturom jest niezależną organizacją pozarządową z siedzibą w Genewie, w Szwajcarii. Ma status konsultanta przy ONZ i Radzie Europy

należy się kierować zasadą nieszkodzenia osobie stanowiącej źródło tej informacji. Oznacza to potrzebę odpowiedniego anonimizowania uzyskanych danych lub wykorzystywania uzyskanych informacji po upływie dłuższego czasu od przeprowadzonej wizytacji.

Przewodniczący IMAP przedstawił zagadnienia związane z analizą dokumentacji medycznej. Podczas tego dnia odtworzono także w mniejszych grupach rozmowę z osobą pozbawioną wolności, będącą ofiarą przemocy. Po zakończeniu tej części spotkania przedyskutowano zastosowane metody pod względem ich skuteczności.

Na zakończenie tego dnia przedstawiciel czeskiego KMP przedstawił stosowane przez jego zespół techniki rozmów z pracownikami kontrolowanych jednostek. Zaznaczono, iż podczas realizowanych wizytacji rozmowy z personelem są równie istotne jak rozmowy z osobami pozbawionymi wolności.

Trzeciego dnia poruszono kwestie związane z przygotowaniem wizytacji oraz właściwym podziałem zadań pomiędzy członków zespołu w celu maksymalnego wykorzystanego czasu spędzonego w kontrolowanej jednostce.

Podczas tego dnia przeprowadzono także w grupach ćwiczenie, polegające na symulowaniu przygotowań przedwizytacyjnych w tym podziału obowiązków oraz metod potwierdzania uzyskanych informacji dotyczących stosowania tortur oraz nieludzkiego lub poniżającego traktowania albo karania. Podkreślono, iż bardzo istotne jest ustalanie braków systemowych mogących stanowić podstawę występowania zagrożeń we wszystkich jednostkach. Przedstawiono także problemy związane z dostępem do dokumentacji medycznej. Jako jedną z metod uzyskania tego dostępu wskazano zgodę osadzonego lub przeprowadzania rozmów z personelem medycznym przez członka zespołu wizytacyjnego wykonującego zawód medyczny.

Ponadto, przedstawicielka brytyjskiego KMP zaprezentowała doświadczenia związane z postępowaniami związanymi z podejrzeniem złego traktowania osób pozbawionych wolności.

Przygotował: Wojciech Sadownik